

KATSAUS VUOTEEN 2018

KOSKE

Keski-Suomen sosiaalialan
osaamiskeskus

KOSKE
KESKI-SUOMEN
SOSIAALIALAN
OSAAMISKESKUS

KOSKEN ARVOT JA PERUSTEHTÄVÄ

PERUSTEHTÄVÄ

Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus on maakunnallinen, vakiintunut, joustava ja arvostettu sosiaalialan kehittämissyhteisö ammattilaisille ja muille toimijoille.

ARVOT

Avoimuus

- Toimintamme on kaikille avointa.
- Kokoamamme, tuottamamme ja välittämämme tietoa kaikkien saataville.
- Kuuntelemme ja olemme avoimia uusille ideoille.

Luotettavuus

- Teemme sen, minkä lupaamme.
- Jakamamme tieto on pätevää ja luotettavaa.

Yhdenvertaisuus

- Rohkaisemme osallistumaan ja tuomaan esiin ajatuksia.
- Kohtelemme kaikkia alan toimijoita yhtä arvokkaina.
- Toimintamme tähtää eriarvoisuuden vähentämiseen ja tasa-arvon edistämiseen.

HALLINTO JA HENKILÖSTÖ

KANNATUSYHDISTYS

Koskea hallinnoi Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen kannatusyhdistys ry, jolla on 46 jäsentä. Keski-Suomen vammaispalvelusäätio liittyi yhdistyksen jäseneksi helmikuussa 2018 ja Keski-Suomen sosiaaliturvayhdistys ry poistui jäsenistöstä lakkauttamisen vuoksi.

Kannatusyhdistyksen vuosikokous järjestettiin 27.3.2018. Hallituksen puheenjohtajana toimi palvelujohtaja Päivi Kalilainen Jyväskylän kaupungilta ja varapuheenjohtajana professori Kati Närhi Jyväskylän yliopistolta.

HENKILÖSTÖ

Kosken kehittäjäyhteisö muodostui Kosken palkkaamista työntekijöistä, Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Socomin työntekijästä sekä Kosken kanssa samoissa tiloissa työskentelevistä järjestötoimijoista. Vuoden 2018 aikana aloitti uusi lastensuojelun erikoissosiaalityöntekijä sekä kaksi hanketyöntekijää.

Työyhteisöpalaverit järjestettiin vuoden aikana 10 kertaa ja esimerkiksi työhyvinvointia tuettiin työyhteisön yhteisillä tilaisuuksilla. Henkilöstön koulutukseen panostettiin osallistumalla valtakunnallisiin tilaisuuksiin sekä tukemalla työntekijöiden henkilökohtaista kouluttautumista.

Marja Heikkilä
johtaja

Sivi Talvensola
suunnittelija

Eija Hiekka
sosiaaliasiamies

Matleena Ullner
lastensuojelun erityis-
sosiaalityöntekijä

Marianne Kuorelahti
hankekoordinaattori

Anne Koivisto
projektikoordinaattori

Sirpa Pekkarinen
projektipäällikkö

Päivi Kaski
projektikehittäjä

Anja Saksola
projektikehittäjä

Jussi Haatainen
projektsuunnittelija

Päivi Gynther
suunnittelija

Riikka Rantanen
aluekoordinaattori

**Liisa Grönholm-
Sihvola**

varhaiserityisopettaja

Kaarina Parikka
varhaiserityisopettaja

TALOUS JA PERUSTOIMINTA

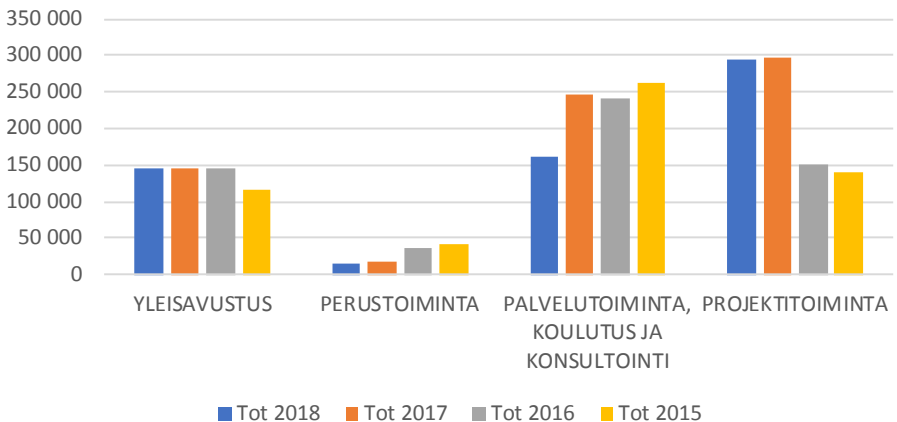
TALOUS

Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskukselle kertyi tilikaudella 2018 toimintatuottoja yhteensä 471 324 euroa. Varsinaisten toimintatuottojen lisäksi Sosiaali- ja terveysministeriön perusrahoitusta tuloutettiin 144 862 euroa.

Henkilöstömenot muodostivat 73% kokonaismenosta. Kokonaismenoja kertyi yhteensä 615 042 euroa.

Kokonaistulos verojaksotuksen jälkeen oli 550,55 euroa.

RAHOITUSOSUUKSIEN JAKAUTUMINEN
2015–2018

PERUSTOIMINTA

Kosken perustoimintaan kuuluu sosiaalihuollon asiantuntemuksen turvaaminen ja maakunnan ammattilaisille sekä muille kiinnostuneille avoimien foorumien koordinointi. Lisäksi Koske toimii linkkinä sosiaalialan valtakunnallisen ja alueellisen kehittämistoiminnan välillä ja kutsuu alueellisia verkostoja tarpeen mukaan koolle.

TYÖKOKOUKSET

- Varhaiskasvatusjohtajien ja tutkijoiden työkokous
- Kuraattorien ja koulupsykologien työkokous
- Sosiaali- ja terveysjohdon työkokous
- Vanhustyön johdon ja ympärivuorokautisesta hoidosta vastaavien/ yksiköiden esimiesten työkokous

TYÖRYHMÄT

- Keski-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon koulutus- ja tutkimusyhteistyöryhmä
- Keski-Suomen vammaispalveluryhmä
- Keski-Suomen lastensuojelutyöryhmä
- Keski-Suomen kuntien hyvinvointikoordinaattorien asiantuntijaryhmä

Vuonna 2018 työkokousten ja -ryhmien työskentelyssä näkyi vahvasti sosiaali- ja terveyshuollon rakenteen ja palvelujen uudistus.

PALVELUTOIMINTA

Eija Hiekka
sosiaaliasiamies

Sosiaalinen
hyvinvointi tekoälyn
luonnollisen kielen
testiesimerkkinä
Riku Nyrhinen, Eija
Hiekka, Minna Silven-
noinen, Sivi Talvensola
ja Karoliina Talvi-
tie-Lamberg

SOSIAALIASIAMIES

Sosiaaliasiamiestyö oli enimmäkseen asiakaspalvelua: yhteydenottoihin vastaamista ja sosiaalihuollon palveluja koskevaa selvittelyä, tiedotusta ja neuvontaa.

Vuonna 2018 sosiaaliasiamiesasiat (428) vähenivät hieman edellisvuodesta (443) ja niin kävi etenkin toimeentulotukiasioille, kun taas lastensuojeluasiat lisääntyivät selvästi. Yhteydenotoissa korostui tyytymättömyys sosiaalipalveluihin ja tiedustelua oli neljäsosa.

Kiinnostavaa yhteistyötä tehtiin Jyväskylän yliopiston Informaatioteknologian tiedekunnan kanssa hankkeessa, jossa kehitettiin keinoja opettaa tekoälyä lukemaan sekä tunnistamaan sosiaaliasiamiehen raportoinnista sosiaalipalvelujen merkittäviä trendejä ja riskejä.

LASTENSUOJELUN ERITYISSOSIAALITYÖNTEKIJÄ

Lastensuojelun erityissosiaalityöntekijän palveluna tarjottiin konsultaatiota, työparityöskentelyä sekä koulutusta lastensuojelun, lasten huollon ja tapaa-misoikeuden piiriin kuuluvissa asioissa.

Tehtävässä aloitti maaliskuusta alkaen Matleena Ullner, joka toimii myös kunnan nimeämänä lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevan päätöksen täytäntöönpanosovittelijana. Työpanoksesta 20 prosenttia osoitettiin loka-joulukuussa maakuntavalmistelun taustatyöhön, erityisesti lapsiin, nuoriin ja perheisiin kohdistuvien sosiaalipalveluiden kuvaamiseen.

LASTENSUOJELUN MONIAMMATILLINEN ASiantuntijaryhmä

Lastensuojelulain mukainen moniammatillinen asiantuntijaryhmä kokoontui vuoden 2018 aikana kaksi kertaa. Kunnat ilmaisivat tarpeen konsultaatiolle useamminkin, mutta ryhmän toteutuminen estyi pääosin aikataulukireistä johtuvista syistä.

KONSULTOIVA VARHAISERITYIS- OPETTAJA

Konsultoivan varhaiserityisopettajan toimintaan kuuluivat mm. henkilöstön ohjaus sekä konsultaatio, yksilö- ja pienryhmätyöskentely lasten ja terapeuttien kanssa, koulutus ja tutkimukseen perustuva kehittämistyö.

Palvelun määrä on vähentynyt viimeisen viiden vuoden aikana kuntien ottaessa tehtävän osaksi omaa toimintaansa. Vuoden 2018 aikana palvelutoimintaa jatkettiin Joutsan ja Hartolan kuntien kanssa.

Matleena Ullner
lastensuojelun erityis-
sosiaalityöntekijä

**Liisa Grönholm-
Sihvola**
Hartola
Kaarina Parikka
Joutsa

TOIMINNAN

PAINOPISTEET 2018

SOSIAALIHUOLLON SISÄINEN INTEGRAATIO JA PALUU PERUSASIOIHIN

Tärkeä painopiste vuonna 2018 oli sosiaalihuollon sisäisen integraation ja uuden sosiaalihuoltolain mukaisen toiminnan vahvistaminen, sillä uusi laki ei vielä ole vakiinnuttanut paikkaansa laaja-alaisena yleislakina: ennaltaehkäisevästä, asiakaslähtöisestä ja peruspalveluita painottavasta toimintakulttuurista ei ole muodostunut yleistä työskentelytapaa. Lisäksi sosiaalihuollon kokonaisvaltaisen työtteen nähtiin unohtuneen erikoistuneen ja sektoroituneen sosiaalihuollon ollessa vallalla.

Osana PROSOS-hanketta järjestettiin sosiaalihuoltolakikoulutus, jossa kouluttajana toimi Lotta Hämeen-Anttila. Lisäksi käynnissä oli Sosiaalityön tulevaisuus -selvitys, joka valmistuu 2019. Alueellista sosiaalihuollon järjestämistä on selvitetty useissa hankkeissa ja osana Kosken perustoimintaa läpi vuoden.

Miten Keski-Suomessa kuntapohjaisesti toimiva sosiaalihuolto siirtyy sujuvasti alueelliseen järjestämistapaan, kun erilaisia järjestäjiä on 17?

SOSIAALIPOLIITTINEN TOIMINTA SOSIAALISEN HYVINVOINNIN EDIS- TÄMISEKSI JA ERIARVOISTUMISEN VÄHENTÄMISEKSI

Sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseksi työtä tehtiin etenkin Yhdessä ei olla yksin -hankkeen avulla. Hanke on toiminut yksinäisyyden ja osallisuuden esteiden vähentämiseksi yhteisösosiaalityön keinoin ja verkostoinut maakunnan toimijoita eri keinoin.

Toiseksi PROMEQ-hanke tuotti mielenkiintoisia tuloksia ja keskustelua. Koske järjesti yhteistyössä hankkeen kanssa alueseminaarin, joka toi aineistoa Keski-Suomen hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen sekä sosiaalipoliittiseen keskusteluun.

Kolmantena sosiaaliasiamiehen työtä väritti pyrkimys nähdä työ osana rakenteellista sosiaalityötä. Raportointia kehitetään jatkuvasti maakunnan väestön asemaa ja sosiaalisia oikeuksia paremmin kuvaavaksi.

MAAKUNNALLISEN KEHITTÄMIS- RAKENTEEN EDISTÄMISTYÖ

Maakunnallinen tutkimus-, koulutus- ja kehittämisrakenne ei vuonna 2018 edennyt. Sen sijaan KeHO jatkoi aktiivista toimintaansa maakunnassa ja Koske oli mukana ohjaus-, tutkimus- ja viestintäryhmissä sekä osallistui verkostotapaamisiin.

Kosken johtaja Marja Heikkilä oli mukana Lapset ja perheet -kärkihankkeen osaamis- ja tukikeskuksellin kehittämiseen tähtäävässä maakunnallisessa, yhteistyöalueen laajuudessa sekä valtakunnallisessa työryhmissä.

Yhdessä ei olla yksin

Keski-Suomen kuntien ja järjestöjen hyvinvointiyhteistö

PROMEQ

Osallistava terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen

KeHO

Keski-Suomen hyvinvoinnin osaamiskeskittyä

KEHITTÄMIS- JA HANKETOIMINTA

Riikka Rantanen
aluekoordinaattori,
Socom

KANSA-KOULU-II - MÄÄRÄMUOTOISEN KIRJAAMISEN TUKI SOSIAALIALALLA

Valtakunnallinen, Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen (Socom) hallinnoima hanke tukee määrämuotoisen kirjaamisen käyttöönottoa ja asiakasasiakirjalain toimeenpanoa sote-organisaatioissa. Se on jatkoa 2015–2017 toimineelle Kansa-koulu-hankkeelle. Koske osallistuu hankkeeseen hankekumppanina.

Hankkeen päämääränä on, että koko Suomessa on yhtenäiset menettelytavat asiakastiedon kirjaamiseen. Hankkeen toimet valmistavat koko sosiaalihuollon siirtymistä yhteiseen tietojärjestelmäpalveluun, Kanta-arkistoon, tulevaisuudessa.

Hanke järjestää kirjaamisvalmennusta esimiehille, yksityisille palveluntuottajille, koulutusorganisaatioille ja asiakirjahallinnosta vastaaville. Kosken alueella työskentelevät kirjaamisvalmentajat koottiin vuoden 2018 alussa Keski-Suomen kirjaamisvalmentajaverkostoksi, joka tapasi vuoden aikana viisi kertaa. Vuoden 2018 loppuun mennessä siihen kuului 113 kirjaamisvalmentajaa.

PALVELUPOLUT KUNTOON (PAKU)

Hanke kehittää palveluohjausta ja varhaisen tuen sosiaali-ohjausta paljon tukea tarvitsevien työkäisten ja heidän läheistensä näkökulmasta. Hanketta hallinnoi Jyväskylän ammattikorkeakoulu ja osatoiteuttajina ovat Koske sekä Gradia. Se toteutetaan Jyväskylässä, Jämsässä, Laukaassa, Wiitaunionissa ja Äänekoskella.

Tavoitteena on kehittää Keski-Suomeen kokonaisvaltainen palveluohjauksen malli, jossa huomioidaan ohjauksen eri tasot. Kosken koordinoitivastuulla ovat yleisten asiakaslähtöisten palveluohjauksen laatuksiteerien laatiminen ja varhaisen tuen sosiaali-ohjauksen kehittäminen. Laatuksiteerien avulla halutaan varmistaa yhdenvertaisuuden toteutuminen paljon tukea tarvitsevien työkäisten palveluohjauksessa maakunnallisesti.

PRO SOS - UUDENLAISTA SOSIAALITYÖTÄ YHDESSÄ RAKENTAMASSA

Hankkeen tavoitteena on rakentaa vahva, asiakaslähtöinen ja vaikuttava sosiaalityö maakunnassa. Aikuisten parissa tehtävää sosiaalityötä jäsennetään ja tehdään näkyväksi. Eri osahankkeissa yhdenmukaistetaan ja uudistetaan sosiaalityön työmenetelmiä. Hanke sai jatkorahoituksen heinäkuuhun 2019 asti.

Vuonna 2018 jatkettiin kehittämiskokeiluja asiakkaiden osallisuuden vahvistamiseksi ja yhteiskehittämiseksi sekä järjestettiin kaksi isompaa seminaaria. Lisäksi käynnistettiin aikuissosiaalityön maakunnallinen työryhmä, jonka yhteydessä loppuvuodesta toteutettiin kuulemistilaisuus osana valtakunnallista sosiaalityön tulevaisuusselvitystä. Hanke järjesti Café Social -keskustelukahvilaita, joissa keskusteltiin ajankohtaisista teemoista sosiaalityön alalla.

Anne Koivisto
projektikoordinaattori

Marianne Kuorelahti
hankekoordinaattori

Marja Heikkilä
johtaja (Koske)

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Päivi Gynther
suunnittelija

RAINER

Tammikuussa 2018 päättyneessä Rainer-hankkeessa edistettiin keskisuomalaisten romanien etenemistä kohti työelämää. Hanketta hallinnoi Jyväskylän kaupunki ja osatoteuttajina toimivat Koske sekä Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Kosken vastuulla oli kytkeä romaniasiat sosiaalialan osaamiskeskustoimintaan sen yhdeksi erityistehäväksi, jota varten toteutettiin suunnittelu- ja selvityshanke toiminnan käynnistämiseksi.

ROMANIASIAIN SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON OSAAMIS- KESKUS ROMKE

Sosiaali- ja terveysministeriön rahoittamassa selvitystyössä romanioiden sosiaali- ja terveydenhuollon nykytilasta sekä kehittämistarpeista tehtiin esitys romanioiden kansallisesta tutkimus- ja kehittämistoiminnasta vastaavan koordinaatioyksikön perustamisesta Kosken yhteyteen. Koordinaatioyksikön, ROMKE, tehtävänä on romaniväestön sote-palveluiden kehittämistarpeiden tunnistaminen ja romanien sosiaalisen osallisuuden edistäminen.

Selvityksessä esitettiin romaneille kansallisena vähemmistönä mahdollisuus tulla osallisiksi sote-palveluiden kehittämistoimintaa, jonka erityisvaltionosuutta on aiemmin suunnattu vain ruotsin- ja saamenkielisten sosiaalipalvelujen kehittämiseen. Hankkeen määräaika päättyi elokuussa 2018 ja rahoitusvaihtoehtojen kartoittaminen ROMKE-toiminnan käynnistämiseksi jatkuu.

YHDESSÄ EI OLLA YKSIN - KESKI-SUOMEN KUNTIEN JA JÄRJESTÖJEN HYVINVOINTIYHTEISTYÖ

Hankkeen tavoitteena on vähentää yksinäisyyttä ja selvittää osallisuuden esteitä keskisuomalaisen asukkaiden keskuudessa. Yhteistyösopimuksen hankkeen toteuttamisesta teki 14 kuntaa ja joukko järjestötoimijoita. Hankkeessa on tehty kyselyitä yksinäisyyden kokemuksista ja selvitetty toimijoita, toimitiloja ja jo olemassa olevia keinoja osallisuuden lisäämiseksi. Uusia ratkaisuja on etsitty mm. verkkopohjaisilla kokeiluilla Discord-sovellusta hyödyntäen. Lisäksi on järjestetty työpajoja sekä lukuisia verkostotapaamisia eri kunnissa ja toimijoiden keskuudessa.

Helmikuussa järjestettiin yhteistyössä muiden STEA:n yksinäisyyden vähentämisen rahastosta rahoitettujen hankkeiden kanssa seminaari, jonka tuloksena käynnistyi #sutonnähty-kampanja. Sen avulla tehdään yksinäisyys näkyväksi ja yksinäisyyttä vähentävät pienetkin teot arvokkaiksi.

KESKI-SUOMEN HYVINVOINNIN OSAAMISKESKITTYMÄ KEHO

Tavoitteena on muodostaa Keski-Suomeen kansainvälisesti kilpailukykyinen terveyden edistämisen, sosiaalisen hyvinvoinnin, liikunnan, urheilun ja kuntoutuksen osaamis- ja yrityskeskittymä sisältäen tutkimus-, kehitys-, innovaatio- ja koulutustoimintaa.

Marja Heikkilä ja Sivi Talvensola osallistuivat kiinteästi KeHO:n toimintaan ja Yhdessä ei olla yksin-hanke oli yhteistyössä Meijän polku -kampanjan kanssa.

Sirpa Pekkarinen
projektipäällikkö
Päivi Kaski
projektikehittäjä
(vanhempainvapaalla)
Anja Saksola
projektikehittäjä
Jussi Haatainen
projektisuunnittelija

HANKEYHTEISTYÖ

Koske toimi yhteistyökumppanina seuraavissa hankkeissa:

- Keski-Suomen lasten ja perheiden parhaaksi KSLAPE (2017–2018)
- Osallistava terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen PROMEQ (2016–2019)
- Kukoistava kotihoito - Keski-Suomen ikäihmisten kotona pärjäämisen tuen uudistus (2016–2018)
- Sosiaalisen kuntoutuksen kehittämishanke SOSKU (2015–2018)
- Keski-Suomen vaikuttavat järjestöt (2017–2020)
- Järjestöjen palvelutuotannon selvitys (2018–2019)

VALMISTELUSSA OLLEET HANKKEET

Meidän mieli

Mielenterveystoipujien arjen ja toimintakyvyn parantaminen monipuolisen tukitoiminnan avulla -hankkeeseen haettiin STEA-rahoitusta toukokuussa 2018. Hanketta valmisteltiin usean järjestötoimijan yhteistyönä ja hakijana toimi Koske. Avustusta ei tuolloin ehdotettu, mutta hankkeen valmistelua jatketaan Kosken koordinoimana tähtäimenä STEA:n kevään 2019 haku.

Paikka auki II

Osatyökykyisen tai alle 30-vuotiaan työelämävalmiuksien vahvistamiseen tähtäävä STEA-rahoitettu hanke, josta myönnettiin rahoitus kevään 2018 haussa. Hankerahoitus käytetään viestintä- ja toimistoassistentin palkkaamiseksi vuoden määräajaksi.

JULKAISUTOIMINTA

Vuoden 2018 aikana julkaistiin kaksi Kosken raportteja -sarjan julkaisua. Lisäksi sosiaaliasiamies ja suunnittelija olivat kirjoittajia yhdessä Jyväskylän yliopiston julkaisussa ja johtaja koosti Itä- ja Keski-Suomen YTA-alueen vammais-OT-keskuksen työskentelyraportin.

Kosken raportteja -sarja:

- **Gynther, Päivi:** [Romaniasoiden tutkimus- ja kehittämistoiminta sote-uudistuksessa](#)
- **Hiekka, Eija & Talvensola, Sivi:** [Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen sosiaaliasiamiehen selvitys vuodelta 2017](#)

Muita julkaisuja:

- **Nyrhinen, Riku & Hiekka, Eija & Silvennoinen, Minna & Talvensola, Sivi & Talvitie-Lamberg, Karoliina:** [Sosiaalinen hyvinvointi tekoälyn luonnollisen kielen testiesimerkinä](#)
- **Heikkilä, Marja:** [Itä- ja Keski-Suomen YTA-alueen LAPE/vammais-OT-ryhmä työskentelyraportti](#)

KESKI-SUOMEN SOSIAALIALAN
OSAAMISKESKUS

Matarankatu 4
40100 Jyväskylä

koskeverkko.fi

[@KOSKESosiaalialanOsaamiskeskus](https://www.facebook.com/KOSKESosiaalialanOsaamiskeskus)

[@KeskiSuomenoske](https://twitter.com/KeskiSuomenoske)